

Врз основа на член 36 став 1 точка 15 од Законот за локалната самоуправа (Службен весник на РСМ. БР.05/02), член 14 став 1 и 2 од Законот за еднакви можности на мажите и жените („Службен весник на Република Македонија“ бр. 6/2012, 30/2013, 166/2014 и 150/2015 и „Службен весник на Република Северна Македонија“ бр. 53/2021). Советот на Општина Дебар на 20-та седница, одржана на ден 22.12.2022 год., донесе:

ГОДИШНА ПРОГРАМА ЗА ЕДНАКВИ МОЖНОСТИ НА ОПШТИНА ДЕБАР ЗА 2023 ГОДИНА

1. ВОВЕД

Врз основа на член 2 од Законот за еднакви можности на жените и мажите, Општина Дебар има обврска за воспоставување на еднаквите можности на жените и мажите во политичката, економската, социјалната, образовната, културната, здравствената, граѓанската и било која област од општествениот живот.

За остварување на оваа цел, општината, согласно одредбите од член 14 од овој закон, а заради суштинска имплементација на целите, покрај другото, должна е да изработи годишна програма во кој ќе бидат утврдени мерките за унапредување на еднаквите можности на жените и мажите. Локалната власт може преку своите надлежности и преку координација со многубројни локални фактори, да презема конкретни акции во корист на родовата еднаквост, намалување на нееднаквостите и промовирање и градење на реална локална заедница и општество во кои, еднаквоста ќе биде пракса.

Оваа програма е усогласена со националните законски и стратешки определби како и со стратешките определби на Општина Дебар и е изработена во соработка со Комисијата за еднакви можности на мажите и жените при Совет на Општина Дебар, Здруженијата на граѓани кои работат во сферата на родовата еднаквост, релевантни институции и граѓани/граѓанки.

Програмата произлегува од воочените проблеми со кои се соочуваат жените во општина Дебар како што се: семејното насилство, недостаток на згрижувачки капацитети за деца и стари лица, социјална исклученост на ранливите групи а особено жртвите на семејното насилство и самохраните мајки, недоволно учество на жените во процесите на одлучување на локално ниво и слично.

2. ЦЕЛИ НА ПРОГРАМАТА

Основните цели на активностите на општина Дебар во областа на родовата еднаквост предвидени со оваа програма се:

- Унапредување на знаењето на администрацијата и комисијата за еднакви можности на жените и мажите за родовата рамноправност и родово одговорното буџетирање.
- Унапредување на знаењето и поддршка на жените за континуирана грижа и заштита на сопственото здравје и поголема информираност за подобрување на здравствената заштита и поголема едукација за болестите кои се својствени на современите услови на живеење. Особено пандемијата со Ковид-19 го усложни и ограничи пристапот до здравствени услуги во делот на сексуално и репродуктивно здравје, особено за ранливите категории како и жителите кои живеат на оддалечени и тешко достапни предели.
- Унапредување на знаењето на жените за климатските промени кои влијаат врз биодиверзитетот на територијата на општината каде што жените собираат растенија и билки во одредени периоди од годината.
- Запознавање на младите девојчиња и момчиња со теми како дискриминација, еднакви можности, родово базирано насилство, родова еднаквост, булинг и врничкото насилство особено онлајн насилството (сајбер насилство).
- Промовирањето на родовата еднаквост како демократско достигнување.

3. ИМПЛЕМЕНТАЦИЈА

Одговорни субјекти за имплементација на Програмата во областа на еднаквите можности на жените и мажите во општина Дебар за 2023 година се пред сè, координаторката и заменичката координаторка за еднакви можности поддржана од Комисијата за еднакви можности при Советот на општината.

Обврска и одговорност на администрацијата да креираат, иницираат и организираат активности и проекти и да раководат со реализацијата на мерки кои ќе придонесат за унапредување на односите во оваа сфера. Одговорност на Комисијата за еднакви можности е да ги разгледуваат од родов аспект сите одлуки, извештаи, идеи и политики на Општината.

4. АКЦИСКИ И ФИНАНСИСКИ ПЛАН ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ НА ПРОГРАМАТА

Финансирањето на активностите утврдени со оваа Програма ќе биде обезбедено од донации и средства од Буџетот на Општина Дебар.

За активностите од областите, што не ги прифаќа Програмата, а кои со својата актуелност, квалитет и општествен интерес ќе се појават дополнително во текот на 2023 година, ќе бидат предвидени дополнителни финансиски средства во Буџетот на Општина Дебар.

Цел 1: Унапредување на знаењето за родовата еднаквост						
Бр.	Мерка	Активност	Индикатор	Временска рамка	Буџет во МКД	Одговорни лица
1.	Јакнење на капацитетите на општина Дебар за родова еднаквост	Обука за координаторите за еднакви можности и КЕМ за родова еднаквост и родово одговорно буџетирање	-број на обучени лица -процент на зголемување на знаењето за темите	април-јуни 2023		Одделение за образование, КЕМ, Координатор за ЕМ
2.	Редовни состаноци на и родово одговорно буџетирање на интересекторската група	Формирање интескеотрка група за родово одговорно буџетирање Одржување состаноци	-Број на состаноци	Тековно 2023	/	Координатор за еднакви можности и Помошник раководител на Сектор за финансии
3.	Насоки за интересекторската група за оценка на програмите од родов аспект	-Разгледување, оценување и давање на насоки при изработка на програмите на општината за вметнување на родов аспект	-Број на внесени мерки и индикатори во програмите разгледани од КЕМ за родовиот аспект	април-септември 2023	/	Интерсекторска група
4.	Водење и прибирање на родово одговорна статистика во општина Дебар	Изработка и користење на аатка за прибирање родова статистика	Број на аналитички извештаи за состојбата на мажите и жените во општина Дебар	Тековно месечно 2023	/	Координаторка за еднакви можности, општински одделенија, локални институции (агенција за вработување, центар за социјални работи, училишта итн.)
Цел 2: родово сензибилизирано образование						
5.	Подигање на свеста на учениците од IVна тема родоваеднаквост	Конкурс на тема родова еднаквост за учениците од IV одделениепреку изготвување на цртежи во рамките на објавен јавен	-Број на добиени цртежи -Број на медиумски објави	октомври – ноември 2023		Одделение за образование, КЕМ, Координатор за ЕМ Основни училишта НВО

		повик за родова еднаквост				
6.	Подигање на свеста кај средношколците преку едукативни предавања, работилници и кампањи	Едукативни работилници и кампања за средношколци на тема дискриминација, еднакви можности, родово базирано насилство, родова еднаквост, булинг	-Број на реализирани работилници -Број на учесници на работилници -Процент на зголемени знаење -Број на објави на социјални мрежи	април-јуни октомври-ноември 2023		Одделение за образование, КЕМ, Координатор за ЕМ Основни училишта

Цел 3: Подобрена здравствена заштита на жените и децата

7.	Подигање на свеста кај жените и девојчињата за сопственото здравје преку едукативни предавања, работилници и кампањи	Едукативни работилници и кампањи за жени и девојчиња за ХПВ вакцина, рак на матка, рак на дојка, редовни гинеколошки прегледи (ПАП), последици од Ковид-19 пандемијата и сл.	-Број на реализирани работилници -Број на учесници на работилници -Процент на зголемени знаења за темите -Број на објави на социјални мрежи	април-октомври 2023		Одделение за образование, КЕМ, Координатор за ЕМ Училишта, НВО, здравствен дом
8.	Подобрување на положбата на родители со деца со ретки болести	Обука за воспитувач(к)ите во градинка за аутизам и други болести	-Број на реализирани работилници -Број на учесници на работилници -Процент на зголемени знаења за темите	март 2023		Одделение за социјална и детска заштита, КЕМ, Координатор за ЕМ градинка, НВО, здравствен дом
9.	Подобрување на здравствената заштита за жени од ранливи категории.	Според утврдени критериуми обезбедување бесплатни здравствени прегледи (мамографија, гинеколошки преглед итн.) за жени од ранливи категории	-број на опфатени жени	мај 2023		Одделение за социјална и детска заштита, КЕМ, Координатор за ЕМ Центар за социјални работи, НВО, здравствен дом

Цел 4: промовирање на родовата еднаквост

10.	Одбележување на 8 март	Организирање на активности во чест на Денот на жената	-Број на настани -број на вклучени лица	февруари – март		Општина Дебар, Координатор за еднакви можности, КЕМ и НВО
-----	------------------------	---	--	-----------------	--	---

			-Број на медиумски објави			
11.	Одбележување на 16 дена активизам против родово насилство	Организирање на настани за подигање на јавната свест на граѓаните	-Број на настани -Број на медиумски објави	ноември-декември 2023		Општина Дебар, Координатор за еднакви можности, КЕМ и НВО
Цел 5: справување со родово базирано насилство						
12.	Обезбедување бесплатна правна помош	Давање средства за правна помош на жртви на семејно и родово базирано насилство	-број на жени-жртви на кои им е обезбедена правна помош	март-декември 2023		општина Дебар, Координатор за еднакви можности, КЕМ и НВО
Цел 6: справување со климатските промени						
13.	Унапредување на знаењето на жените за влијанието на климатските промени	Обука за жени под рачните средини за влијанието врз климатските промени	-број на обучени жени -процент на зголемено знаење за климатските промени	септември 2023		општина Дебар, Координатор за еднакви можности, КЕМ и НВО

Бр. Nr. 08-1503/14
22.12.2022год.viti
Дебар/Dibër

СОВЕТ НА ОПШТИНА KËSHILLI I KOMUNËS
Претседател, Kryetari,
Fuat Spahiju